

Arts- og sortsforsøg med *Sedum* 1973–76

Trials with species and varieties of Sedum 1973–76

Grethe Clausen

Resumé

35 arter og sorter af *Sedum* blev i 1975 og 76 testet for ægthed og dyrkningsmæssig kvalitet. Forsøgene blev udført i *Virum* og *Årslev*. Der var udplantet 10 planter pr. parcel hvert forsøgssted. Anerkendelse blev givet til følgende: *S. ellacombianum* S 76, *S. ewersii* 'Nanum' S 76, *S. floriferum* 'Weihenstephaner Gold' S 76, *S. kamtschaticum* S 76, *S. reflexum* 'Elegant' S 76, *S. spurium* 'Album Superbum' S 76, *S. spurium* 'Purpurteppich' S 76 og *S. spurium* 'Schorbusser Blut' S 76.

Sedum acre kan anbefales til særlige formål på grund af dens nøjsomhed og bunddækkende egenskaber, og *S. caucicolum* 'Lidakense' anbefales som liebhaversort.

Nøgleord: *Sedum*, artsforsøg, sortsforsøg.

Abstract

35 species and varieties of *Sedum* were tested for trueness to type and quality of growth. The trials were carried out in *Virum* and *Årslev*, 10 plants per plot on each place. In 1976 the following ones were approved: *S. ellacombianum* S 76, *S. ewersii* 'Nanum' S 76, *S. floriferum* 'Weihenstephaner Gold' S 76, *S. kamtschaticum* S 76, *S. reflexum* 'Elegant' S 76, *S. spurium* 'Album Superbum' S 76, *S. spurium* 'Purpurteppich' S 76 and *S. spurium* 'Schorbusser Blut' S 76.

*Sedum acre** can be recommended for special purposes because of its contentment and good qualities as a ground covering plant. *S. caucicolum* 'Lidakense' Li. was recommended as a plant for fanciers.

Key words: *Sedum*, species and varieties.

Indledning

Sedum (*Crassulaceae*) Stenurt. Slægten tæller omkring 350 arter i den nordlige tempererede og mellemtropiske zone. Det er urteagtige planter eller halvbuske, sædvanligvis glatte. Bladene er hyppigst spredte – hos flere arter små og taglagte. Blomsterne i endestillede kvaste der igen er samlede i halvskærme. Bægeret oftest 4-5 delt, kronblade 4-5 i antal og gerne tydelige. Bladene sommetider forenede ved deres basis. Støvbærere normalt i dobbelt så stort antal som kronblade og i 2 kranse, men forekommer også i samme antal og i en enkelt krans. 4-5 grifler, oftest tydelige og som regel sammenvoksede ved basis. Frugtknuden almindeligvis mangefrøet.

Anvendelse

Noget helt præcist om anvendelsen kan man ikke sige, men *Sedum* er ifølge hele deres karakter tørketålende og langt de fleste solekskende, selv om flere klarer sig godt i halvskygge (se dette forhold under beskrivelsen af de enkelte arter/sorter).

Anvendelsesmulighederne er: stenbede under enhver form, plantemure, busket- og staudebedsgrund og for mange vedkommende også i store flader som bunddækkende planter i renbestand eller blandede. De klæder hinanden godt, og der kan skabes en overordentlig køn og interessant virkning ved sammenstilling af de mange vækstformer. Selv om de tidligstblomstrende næ-

sten alle har gule blomster, så er *løvfarven*: friskgrøn, grå, gråblå, rødgrå, rødbrun m.v. og *løvtypen* tilstrækkelig forskellig til at skabe fornøden spænding.

En attraktiv ting ved flere *Sedum* er, at de afblomstrede stande af mange anses for at være meget dekorative og måske (endnu kun af en mindre kreds) findes egnet til afskæring og brug i sammenstillinger af tørrede blomster.

I Schweiz har Woldemar Meier i stor udstrækning gjort brug af *Sedum spurium* 'Album Superbum' som tæpper under store træer bl.a. i parken til gartnerskolen i Oeschberg. I en i 1976 udsendt lille rapport, har han gjort rede for et sådant *Sedum*-tæppes egnethed til at lægge tulipaner i. Der er bl.a. lagt 31 sorter med 25 af hver, der blomstrede fint endnu 3. år – og det er betydelig bedre end i græs! *Sedum*-planterne tåler den færdsel, der er nødvendig under lægning af løgene, senere afdudsning af blomsterhoveder og sidst fjernelse af vissent løv.

Sedum burde anvendes langt mere, de er hurtigtvoksende, interessante, lette at dyrke og køne.

Forsøget

Alt indsendt materiale fra danske, svenske og tyske planteskoler blev medtaget, selv om der var *Sedum* imellem af vækstformer som *S. acre*, *S. album*, *S. lydium*, *S. oreganum* og *S. sexangulare* med mere eller mindre rosetdannelser og *S. florisferum*, *S. kamtschaticum*, *S. ewersii* og *S. spurium* med grenet og ranket vækst.

Formering og etablering

Til brug for forsøget er der af alle indsamlede planter taget stiklinger lige efter blomstringen. De blev stukket i plantekasser med enhedsjord af dækket med 2 cm grus. Som stiklinger blev oprette skud benyttet – ikke de rankende nærmest jorden. Skuddene blev skåret over 5 blade. Eneste vanskelige *Sedum* at formere var *S. ewersii* og *S. sieboldii*, der næsten straks taber saftspænding.

Kasserne blev sat i bænkekarme og dækket med vinduer, der blev skygget den første tid. Begyndende skimmeldannelse blev bekämpet

med Brassicol. Planterne blev pottet i 1. uge af september 1974.

I maj 1975 blev forsøget udplantet både i Virum og Årslev på bede i dobbeltrækker med 10 planter pr. parcel, 50 cm afstand over bedet og 70 cm mellem rækkerne. Afstanden til næste sort var 1 m.

I Årslev blev der blandet sand i jorden og i Virum blev der plantet i den forhåndenværrende lermuld. Både i Virum og Årslev stod planterne i åben mark, men da såvel jord som klima er forskellige, bringes forsøgsresultaterne ikke som gennemsnitsstal. Pointallene er angivet for hvert forsøgssted for sig i slutningen af de enkelte sorters beskrivelse.

Plantematerialet

Ved den 2-årige indsamlingstids afslutning var der i alt indsendt 55 prøver fordelt mellem 35 arter og sorter. Det mærkelige antal fremkommer ved, at de 16 af prøverne var indsendt fra 2 eller 3 forskellige planteskoler, således at der blev lejlighed til at sammenligne det indsamlede plantemateriales ægthed og kvalitet.

Registreringer

Forsøgsstationernes personale gør notater om overvintring, tidspunkt for fremspiring, begyndende og afsluttet blomstring samt evt. remontering. Måling af plantehøjde og -bredde (tilvækst). Blade og blomster beskrives ligesom planternes øvrige habitus. Blomsternes farve bestemmes efter RHS-farvesystemet. Farvefotos af de anerkendte arter og sorter tages til brug for beretningen.

Bedømmelser

blev udført af en indkaldt gruppe dommere. Der blev som altid ved bedømmelserne benyttet en karakterskala fra 1-10 (10 bedst) og følgende egenskaber blev bedømt: Planternes form, væksthastighed, løvform og -farve, blomster, blomsterrigdom. Under det såkaldte »helhedsindtryk« indgik måden at bære blomsterne på og de tørre frugtstandes udseende.

Af alle dommerkarakterer beregnedes for hvert forsøgssted en gennemsnitskarakter, og de ar-

Fortegnelse over arter og sorter i forsøget

navn	Anerkendelse	Antal leverandører
<i>Sedum acre</i> L.	anbefales	1
<i>Sedum album</i> L.		1
<i>Sedum album</i> L. 'Purpureum'		1
<i>Sedum anacampseros</i> L.		1
<i>Sedum caeruleum</i> Praeg.		1
<i>Sedum caeruleum</i> Praeg. 'Lidakense'	Liebhaversort	2
<i>Sedum caeruleum</i> Praeg. 'Robustum'		2
<i>Sedum dasypodium</i> L.		1
<i>Sedum ellacombianum</i> Praeg., se også <i>S. kamtschaticum</i>	S 76	2
<i>Sedum ewersii</i> Ledeb.		1
<i>Sedum ewersii</i> Ledeb. 'Homophyllum'		1
<i>Sedum ewersii</i> Ledeb. 'Nanum'	S 76	1
<i>Sedum floriferum</i> Praeg. 'Weihenstephaner Gold'	S 76	3
<i>Sedum forsterianum</i> Sm., se <i>S. rupestre</i>		
<i>Sedum homophyllum</i> , se <i>S. ewersii</i> Ledeb. 'Homophyllum'		
<i>Sedum hybridum</i> L. 'Immergrünchen'		3
<i>Sedum kamtschaticum</i> Fisch. et Mey.	S 76	1
<i>Sedum kamtschaticum</i> Fisch. et Mey. 'Ellacombianum', se <i>S. Ellacombianum</i>		
<i>Sedum kamtschaticum</i> Fisch. et Mey. 'Variegatum'		2
<i>Sedum lydium</i> Boiss.		2
<i>Sedum lydium</i> Boiss. 'Glaucum'		1
<i>Sedum middendorffianum</i> Maxim. 'Diffusum'		3
<i>Sedum obtusatum</i> hort. (non A. Gray), se <i>S. oreganum</i>		
<i>Sedum oreganum</i> Nutt.		3
<i>Sedum populifolium</i> Pall.		1
<i>Sedum reflexum</i> L. 'Elegant'	S 76	2
<i>Sedum rhodanthum</i> A. Gray, nu <i>Rhodiola rhodantha</i> (A. Gray) Jakobs		1
<i>Sedum rupestre</i> L. (hedder nu oftest <i>S. forsterianum</i> Sm.)		1
<i>Sedum sexangulare</i> L. (<i>S. mite</i> Gilib., <i>S. boloniense</i> Loisel.)		1
<i>Sedum sieboldii</i> Sweet		1
<i>Sedum spathulifolium</i> Hook.		1
<i>Sedum spathulifolium</i> Hook. 'Capa Blanca'		2
<i>Sedum spathulifolium</i> Hook. 'Purpureum'		1
<i>Sedum spurium</i> M. B. 'Album Superbum'	S 76	2
<i>Sedum spurium</i> M. B. 'Purpurteppich'	S 76	3
<i>Sedum spurium</i> M. B. 'Schorbusser Blut'	S 76	2
<i>Sedum spurium</i> M. B. 'Splendens'		2
<i>Sedum stoloniferum</i> S. G. Gmel. (<i>S. ibericum</i> Stev., <i>S. hybridum</i> Urv. non L.)		1
<i>Sedum tatarinowii</i> Maxim.		1
I alt 35 arter og sorter i 55 leveringer		55

ter/sorter, der har flest point skulle herefter tilkendes anerkendelse. Denne markeres ved til plantens navn at føje et S for Staten og et årstal for forsøgets afslutning. S og årstal er det samme som 3 eller 1 stjerne, der er højeste anerkendelse i andre lande.

I de senere år er det imidlertid blevet almindelig praksis ud af de sorter med de højeste karakterer

at udvælge et *standardsortiment*, idet det sagkyndige staudeudvalg, med den erfaring medlemmerne har som henholdsvis staudeproducenter, plantekandlere og havebrugskonsulenter fastslår »behovet for *Sedum*«. I dette tilfælde skønnedes, at dette behov ville blive dækket af 3 arter og 5 sorter, men – for første gang i sortsforsøgene – suppleret med en anbefalelsesværdig art

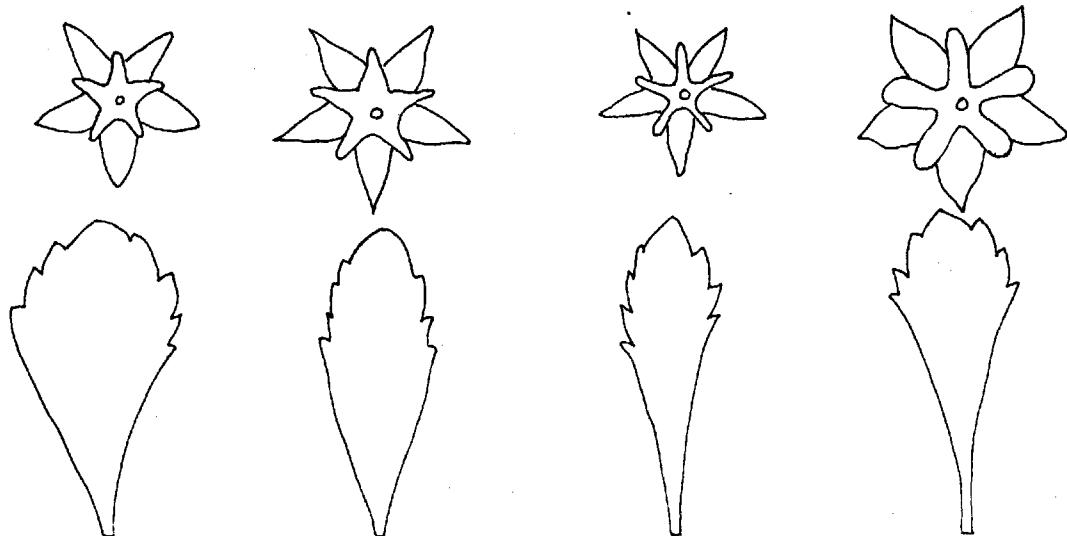
mærket med * og en liebhaversort mærket Li., således som den Internationale Staude Union (ISU) bruger det. Ved at læse beskrivelserne af de enkelte arter og sorter skulle det være muligt at træffe det rette valg efter smag og behov.

Adskillelse af nærtstående arter

Da der i fagkredse har hersket en del tvivl med hensyn til hvilke botaniske karakteristika man

skulle holde sig til for at kunne skelne mellem eksempelvis *S. ellacomianum* Praeg., *S. floriferum* Praeg., *S. kamtschaticum* Fisch. et Mey. og *S. hybridum* L., søgtes og fandtes oplysninger i en bog: An Account of the Genus *Sedum* as found in Cultivation (1920–21) og i ny-kopieret udgave 1967. Her vises nogle diagrammer og bladomrids taget fra omtalte bog. Se i øvrigt beskrivelserne af de enkelte arter og sorter.

Bilag 1. Diagrammer og bladomrids – delvis efter Praeger (1957). Bladene fra blomsterbærende skud. Mål: 1:50.

Sedum ellacomianum

skelnes fra *S. kamtschaticum* ved de betydelig bredere blade, altid rundtakkede og af lys, grøn farve.

Bægerbladene er $\frac{1}{3}$ så lange som kronbladene mod *S. kamtschaticums* $\frac{1}{2}$ så lange.

Stængler, blade, blomster og frugter uden rødt islet.

Sedum kamtschaticum

skelnes fra *S. ellacomianum* ved at have smalle re blade, der er savtakke de og mørkgrønne.

Bægerbladene er $\frac{1}{2}$ så lange som kronbladene mod *S. ellacomianums* $\frac{1}{3}$ så lange.

Blomsterne er 2 cm i diameter mod *S. ellacomianums* 1,2 cm.

Der er rødt islet i såvel stængler som blomster og især i frugterne.

S. floriferum

skelnes fra *S. kamtschaticum* ved bægerets form, der er liniedannet (ikke bredest ved basis).

Blomsterne mindre i alle dele.

Fra *S. hybridum* skelnes den vanskeligt da denne også har liniedannede bægerblade omend bredere.

Klareste adskillelse fra både *S. kamtschaticum* og *S. hybridum* er dens evne til at danne mange korte, blomstrende skud i bladhjørnerne.

Der er rødt i alle dele.

S. hybridum

Forskelle fremgår klart af tegningerne.

Karakteristisk er også den store produktion af golde skud, den krybende vækst og træagtige rod stok. Stængler med svagt rødt islet, bladene kan have rødt i afsnittene, blomsterne kun røde i spidsen af bægerfligene.

Frugterne oftest helt grønne. Vintergrøn.

Se øvrige forskelle under beskrivelserne af de enkelte arter og sorter på de følgende sider.
Se engelsk tekst under: Summary.

Anerkendte arter og sorter

Sedum ellacombianum S 76

Indsendt af hollandsk og svensk planteskole som *S. kamtschaticum* 'Ellacombianum', således som den navngives af Zander (1972). Hansen (1972) og Praeger (1921 og 67) har den imidlertid som *S. ellacombianum*. Sidstnævnte forfatter adskiller den klart fra *S. kamtschaticum* ved de på foregående side viste egenskaber, men også ved dens rodstok, der er stærkt forgrenet nær jordoverfladen og ender i en eller flere tykke pælerødder. De nye skud bryder frem i meget stort antal fra den nederste del af de gamle skud.

Planterne er af meget fin, hvælvet form. Hvert eneste skud ender i en 5-6 cm bred blomsterstand, i standen er der små løvblade. De enkelte blomster måler 1,2 cm i diameter mod hos *S. kamtschaticum* 2,0 cm. Farven hos begge er RHS 12 A gul, men hos *S. ellacombianum* mangler det røde islæt. Det får blomsterne til at virke lysere gule.

Planterne i forsøget mælte første år 45 cm i diameter og 2. år 70 cm. Højden på midten var ca. 22 cm i fuld blomst. Den meget rige blomstring fandt sted fra midten af juni og alt efter vejret til hen mod august. Under den seneste periode er der gerne blomster og frugter samtidig.

Det er prægtfulde planter både til stenbede, mur og til større flader i fuld sol. Hårdførheden er 100 procent.

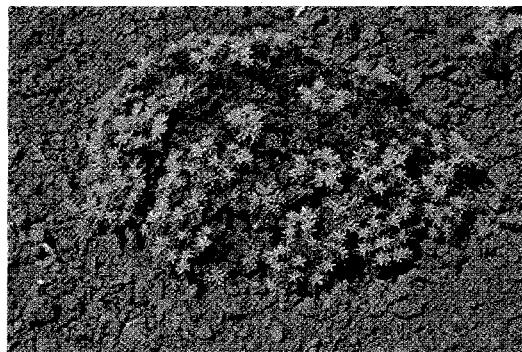
Virum: 8,0 point **Årslev:** 10,0 point

Sedum ewersii 'Nanum' S 76

Indsendt fra dansk planteskole. Se den botaniske beskrivelse under *S. ewersii* i afsnittet: Andre arter og sorter i forsøget.

E. ewersii 'Nanum' er lavere og mere kompakt end arten, hvilket sortsnavnet jo også antyder. Bladene, der sidder tæt ud af stænglerne, er 1,7 cm i diameter og ovale til runde. Farven nær RHS 138 B, grågrøn, med rødlig tone i randen og noget ind på bladpladen. Også stænglerne er rødlig anløbne. De endestillede blomsterstande er tætte skærmformede kvaste, 4-4,5 cm i diameter, enkeltblomsterne er 0,7 cm – en rosa farve HCC kaldet Neyron Rose, nær RHS 55 B-C.

Det er en meget attraktiv *Sedum ewersii*-sort med de regelmæssigt formede aldeles cirkelrunde planter. 1. år målt til 24 cm i diameter, 2. år til 50 cm. Højden 8-10 cm før blomstringen og under denne knap 15 cm. Med en planteafstand på 50-60 cm kan man i løbet af 2-3 år få et sammenhængende tæppe. I fugtige år kan bladene blive gule med tilbøjelighed til at rådne, men i de to tørre

Sedum ellacombianum S 76

somre, forsøget varede, var planterne meget fine. Eneste virkelige minus ved at vælge *S. ewersii* og dens sorter er, at de er under jorden om vinteren og har en lidt sen brydning om foråret, men de er ubetinget værd at vente på. Blomstring i august og en del af september.

Virum: 8,0 point **Årslev:** 10,0 point

Sedum floriferum 'Weihenstephaner Gold' S 76

Indsendt af 3 planteskoler. Materialet fra H. Klose, Lohenfeld bei Kassel, var kvalitetsmæssigt det bedste.

S. floriferum kan være vanskeligt at skelne fra *S. kamtschaticum*, men den sikreste forskel findes i bægerets form, der hos *S. floriferum* er smalt liniedannet mod bredest ved basis hos *S. kamtschaticum*. Se tegningerne og beskrivelserne i bilag 1. Hertil kan føjes, at stænglerne er rødlig anløbne omend ikke så mørke som hos *S. kamtschaticum*, blomsterne gulgrønne med røde støvbærere længe før modenhed. Knopperne er udven-

Sedum ewersii 'Nanum' S 76

Sedum floriferum 'Weihenstephaner Gold' S 76

dig rødlige, og frugterne er også røde. Løvbladene er mange og smalle (se tegningen).

S. floriferum 'Weihenstephaner Gold' er en udmarket sort både til stenbed, mur og særliges velegnet som bunddækkeplante. Plantematerialet fra Klose målte 1. år 60 cm i diameter og var 18-20 cm højt under blomstringen, der var meget stor – gns. 50 stande pr. plante 2. år. Farven er ren gul, RHS 9 A – mere rengul end hos arten. Hver stand mäter 6-10 cm. Vil man bevare en stor blomstring, må der omplantes ca. hvert 4. år. Sorten er fuldt hårdfør.

Virum: 7,2 point Årslev: 9,0 point

Sedum kamtschaticum S 76

Leveret af 2 danske planteskoler. Plantematerialet var så at sige lige godt, men 2 planter, der forekom særlig karakteristiske og veludviklede, afmærkedes som moderplanter.

Sedum kamtschaticum S 76

S. kamtschaticum adskiller sig fra *S. hybridum*, som den lettest forveksles med, ved ikke at have golde stængler, være krybende og have løstbyggede blomsterstande. Den har også større blomster, bredere bægerblade ved basis og stjerneformede, oprette frugter – ikke halvt opadrettede som hos *S. hybridum*.

Bladene hos *S. kamtschaticum* er mørkegrønne mod *S. hybridums* lysere grønne, og blomsterdiameteren er 2 cm mod 1,5 cm.

Fra *S. ellacombianum* adskiller den sig ved det mørke løv og stænglernes røde farve ligesom frugterne er røde. Endelig er også her bægerbladenes form og størrelse afgørende. Se tegningerne i bilag 1.

Forsøgets planter var gennemsnitlig 30 cm brede 1. år og 60 cm 2. år og begge år er meget ensartet høje, 25 cm under blomstringen. Blomstringen var meget stor, lige som hos foregående 50 stande pr. plante, og den varer fra først i juni og juli ud. Standene er 6-7 cm brede, de enkelte blomster som oven anført 2 cm i diameter, og farven er RHS 12 A – lidt i den orange retning på vej mod rødligt. Knopperne er rødlige udvendig, et meget fint farvespil.

Det er en smuk og iøjnefaldende *Sedum* både under blomstringen og frugtsætningen, god at plante såvel på stenbede, staudebede, mure, forkant af busketter, enkeltvis eller mange sammen – også af fin virkning som bunddækkeplante. Hver plante bevarer den hvælvede form, selv når de flyder sammen i tæpper. Frugtstandene er længe dekorative, men sidst på året er de tørre og brune. Kan det overkommes, bør de afklippes, de ser ikke pæne ud om foråret midt i den friske nyvækst.

Fuldt hårdfør.

Virum: 9,6 point Årslev: 7,0 point

Sedum reflexum 'Elegant' S 76

Indsendt af 1 dansk og 1 tysk planteskole. Det danske plantemateriale var bedst.

Arten, *S. reflexum*, Bjerg-Stenurt, hører til *S. rupestre*-gruppen, fra hvilken den adskiller sig ved de krybende stængler, de trinde blade – *S. rupestre*'s er flade på oversiden – de unge blomsterstande nikkende. I fuldt udspring er blomsterstandene gule, oprette og convexe til næsten flade. De består af 3-5-grenede kvaste. Frugtstandene er bægerformede.

S. reflexum 'Elegant' har alle forannævnte egenskaber i en »elegantere« form. Den danner store, løse tæpper af skud, hvis nåledannede, trinde blade er grågrønne, ca. RHS 191 A-B (Greyed-Green Group) men svagt

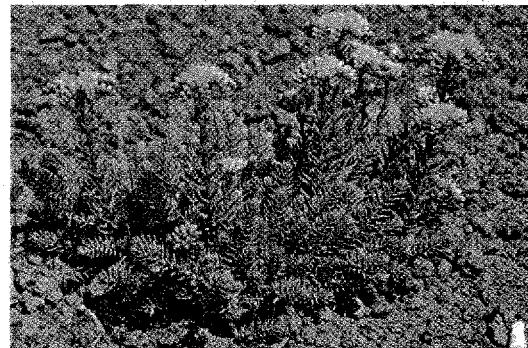
rosa i det tidlige forår, før de strækker sig til fuld højde, der er 25–30 cm under blomstringen og 15 cm før.

I forsøget bredte planterne sig første år godt, blev 40 cm brede og det næste år 70 cm. Blomstringen var enorm både i 1975 og 76 og de gule, RHS 12 A, blomsterstænde varierede i størrelse fra 3,0–4,5 cm. I varme og ikke blæsende somre holder de mange blomstrende skud sig godt oprejst og minder egentlig om en samling søanemoner, men i blæst og regn vil de vælte, og det ser sjusket ud og lader sig ikke afhjælpe.

Blomstringen er ret tidlig – enkelte år er den færdig allerede i juni – andre år er den i blomst hele juli og ind i august. Overvintringen er ikke helt stabil, men det er væsentlig de inderste, ældste dele af planterne det går ud over. Omplantning hvert 3. år kan anbefales.

Anvendes plantet enkeltvis på steder, hvor også andre *Sedum* plantes og er særlig god på større flader, selv om den ikke er egnet til at man træder for meget i den.

Virum: 7,0 point Årslev: 9,7 point

Sedum reflexum 'Elegant' S 76

***Sedum spurium 'Purpurteppich'* S 76**

Tiltrukket af Benary 1933. Leveret af 2 danske og 1 hollandsk planteskole. Plantematerialet var ikke helt ens i farve. Materiale til opformering blev taget blandt de bedst farvede og udviklede fra Arne Jensens planteskole, d.v.s. med tætte vækst, ensartet form og med mest rødt i alle dele. Se den botaniske beskrivelse afarten *S. spurium* i afsnittet om *Sedum spurium 'Splendens'* side 159.

Forsøgets planter var 1. år 40 cm brede, 2. år 60 cm og højden under blomstringen var 15 cm. Blomstringen var umådelig stor fra 30. juni og langt ind i august.

Løvet i de golde skud har røde kanter og er tonet ned i bladpladen og på bagsiden. På de blomsterbærende skud kan bladene være helt røde. Det samme er stilke og blomsterstande. Den røde farve er nærmest RHS 186 A og 185 B (Greyed Purple). Man kan bedst betegne den som leverrød.

Blomsterstandene er 5–6 cm, tætte, sammensat af mange kvaste. Enkeltblomsterne er 2 cm i diameter.

Sedum spurium 'Album Superbum' S 76

***Sedum spurium 'Album Superbum'* S 76**

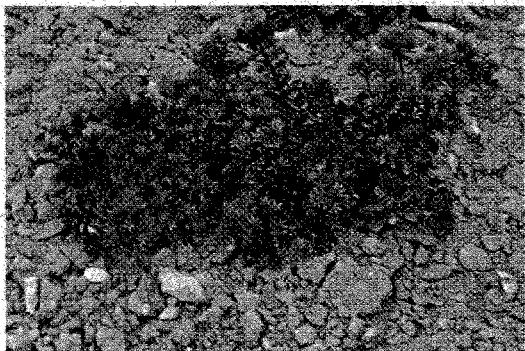
Fra dansk og tysk planteskole. Plantematerialet lige værdifuldt. Denne sort er gammelkendt i danske haver. Den er tiltrukket af Arends 1935. Planterne er lyse i alle dele, stængler og løv lyst grønne til gulgrønne ca. RHS 146 (Yellow Green). Blomsterne først hvide og ret hurtigt efter med ± rosa skær. Støvknapperne i tidligt stadium rødbrunne siden sortbrune. Blomsterstandene gennemsnitlig 7–8 cm brede, enkeltblomsterne 2 cm store stjerner med ganske lysgrønt bæger. Frugtstandene er rødlige, oprette og med spredte næb. Se botanisk beskrivelse i afsnittet: Andre arter og sorter i forsøget.

Planterne i forsøget målte 1. år 40–45 cm i diameter, 2. år 70–75 cm. Højden uden blomster 8–10 cm og under blomstringen 17–20 cm. Blomstrer hele juli. Har man 'Album Superbum' som enkeltplanter og som kantplanter, vil man nok sætte pris på en stor blomstring, men som bunddækkeplante er blomstringen uvæsentlig eller måske slet og ret forstyrrende.

S. spurium 'Album Superbum' er oftest svagt blomstrende, og det anses, som man kan forstå af ovenstående for en dyd. Se mere om dens anvendelsesmuligheder i indledningsafsnittet: Anvendelse.

Det er en fremragende god bunddækkeplante selv i flere 100 m² store arealer anvendt som græserstatning.

Virum: 9,0 point Årslev: 8,3 point

Sedum spurium 'Purpurteppich' S 76

Farven er dybt purprødt, men analyseres den enkelte blomst er den lysere. Kronbladenes overside er RHS 64 B-C lidt i lilla retning – det sidste gælder især midtribben. Bagsiden er stribet, d.v.s. farven er ikke særlig jævnt fordelt. Frugtbladene er tonet i 57 C-B og støvtrådene er 63 A og dominerer sammen med de sorte støvknapper blomsternes midte. Det er ret umuligt at karakterisere farveindtrykkene præcist. Virkningen er imidlertid fantastisk især i en masseplantning, men man må selvfølgelig nøje overveje om omgivelserne – hus, overstandere og andre nære planter – kan harmonere med den specielle røde *Sedum*-farve. Rolige stedsegrønne, bambus og lign. er der ingen problemer med. Den er fuldtud hårdfør og tåler moderat færdsel.

Virum: 8,0 point Årslev: 7,3 point

Sedum spurium 'Schorbusser Blut' S 76

Sedum spurium 'Schorbusser Blut' S 76

Tiltrukket af Schütt 1935. Leveret af både en hollandsk og en tysk planteskole. Det hollandske plantematerialet fra Spijker, Hillegom, var det mest ensartede og af bedste blomsterfarve. Løvet grønt i modsætning til 'Purpurteppich's der er rødligt.

Forsøgets planter målte 1. år 40 cm i diameter, 2. år 50 cm, og højden under blomstringen var 15–17 cm. Blomstringen strækker sig over hele juli og en del af august og efterfølges af mørk rødblune frugtstande.

Blomsterstanden er 6–7 cm i tværmål, de enkelte blomster er 2 cm. Blomsterfarven er ikke mørkere end hos 'Purpurteppich' – sådan som beskrevet i plantekataloger og staudebøger som f.eks. hos Jelitto/Schacht (1963) og Krüssmann (1967).

Grunden til den fejlagtige information må være, at blomsterfarven hos 'Schorbusser Blut' forekommer mørkere med dens grønne blade som baggrund end 'Purpurteppich's røde. Tager man imidlertid en enkelt blomst ud og farvebestemmer den efter RHS vil resultatet være, at begge sorter har samme farve.

Det er en meget værdifuld sort ganske som de 2 foranvante *S. spurium* og til det samme formål. Der er absolut brug for både 'Purpurteppich' og 'Schorbusser Blut' på grund af den forskellige løvfarve.

Det er nødvendigt at afmærke moderplantematerialet, ellers vil man før eller senere få planter med mere eller mindre rød/grønt løv.

Virum: 7,0 point Årslev: 7,3 point

Sorter der kan anbefales

Sedum acre L. * Bidende stenurt

Leveret fra to danske planteskoler. Plantematerialet lige fremragende. *Sedum acre* er vildtvoksende i Danmark på tørre skrænter, stengærder, sandmarker og klitter (Rostrup og Jørgensen 1961).

Det er en lille krybende, stedsegrøn, tæppedannende plante, 5 cm høj udenfor og 10–12 cm høj under blomstringen. De lysgrønne blade er modsat stillede, taglagte, glatte, kødede, trekantede, bredest ved basis, 0,5 cm×0,4 cm store. Det siger, at de har en bitter smag, deraf det danske navn. *S. acre* skelnes fra *S. sexangulare* ved bladformen, der hos sidstnævnte er liniedannet; dens blomster er også større. Blomsterne sidder i korte, 2–3 grenede kvaste og er lysende gule, RHS 9 A, 1,2 cm i diameter og med gule støvbærere og grøngule frugtblader.

De 2×5 planter, der var udplantet i Virum med 50×70 cm afstand, dækkede 2. år et areal på 2×2 m. Blomsternængden har været så stor, at løvet knap kunne skelnes. Blomstringen varer fra midten af juni til ind i juli. Hvor man hurtigt ønsker et tæt tæppe er denne *Sedum* den rette, men den er ikke slidbar. Vokser lige godt på let og kraftig jord.

Ved bedømmelsen fik den 9,0 point i gennemsnit. Så høje pointtal plejer at berettige til anerkendelse, men da *S. acre*'s vækstform ikke netop er den, forsøget skulle finde frem til, nøjes man med at kalde den anbefalelsesværdig og har markeret det med en stjerne efter navnet.

Virum: 9,0 point

***Sedum caoticolum 'Lidakense'* Li.**

Leveret af tysk og hollandsk planteskole. Se den botaniske beskrivelse under *S. caoticolum* i afsnittet: Andre arter og sorter i forsøget.

'Lidakense' anses for at være en klon af *S. caoticolum* (Jelitto/Schacht 1963). Den adskiller sig fraarten ved at have stærkere farvede blade, en vanskelig karakteriserbar blåligpurpur. Bundfarven er RHS 191 A (Greyed-Green) med et overtræk af 186 B (Greyed-Purple), hvormod blomsterfarven er ens, RHS 66 C (Red-Purple), ikke jævnt fordelt snarere lidt spættet.

Planterne i forsøget var 2. år 40 cm brede og 12 cm høje uden blomster, 15 cm med. Formen er en regelmæssig halvkugle. Blomsterstandene 5–6 cm i tværmål, endestillede, ret flade kvaste. De er sentblomstrende nu og da først hen i september, og der kan være blomster endnu sidst i oktober.

Anvendes på stenbede, den gror dog også godt på flad jord.

Når denne sort ikke blev anerkendt trods mange kvaliteter, er det fordi den ikke er ganske vinterfast og ikke alle planter opnår så stærk en farve på løvet, som de fleste planter i forsøget. Den har derfor fået betegnelsen Li. = Liebhaverplante.

Virum: 3,1 point Årslev: 8,0 point

Andre arter og sorter i forsøget

***Sedum album* L., Hvid Stenurt**

Leveret af dansk planteskole. Det er en 12 cm høj, glat, krybende og vintergrøn staude, der hurtigt danner store tæpper. Stænglerne er opstigende, trinde og stærkt forgrenede. Bladene er 0,8 cm lange, kødede, liniedannede til omvendt ægformede, modsatstillede og saftiggrønne. Blomsterstilkene oftest ugreenede og bærer 8 cm store, lette stande (endestillede kvaste) 8–10 cm over løvet. De enkelte blomster er 0,6 cm store stjerner, hvide til rosa-hvide. De findes normalt i en sådan mængde, at de minder om en sky henover planterne.

Planterne i forsøget var første år 40 cm brede. Det andet år fyldte de 10 planter udplantet med planteafstand 50×70 cm fulde 2 m^2 . Tæppet var kønnest, fastest og mest blomsterrigt i Årslev.

Virum: 2,7 point Årslev: 8,3 point

***Sedum album* 'Purpureum'**

Leveret fra dansk planteskole. Af vækst og bygning som *S. album*, men bladene og stænglerne er rødlig til rødbrunt anløbne, og blomsterne – af samme størrelse som forannævntes – er hvide med stribet og frugtblade i RHS 55 C (Red Group). Helheden er som lysrosa mini-porcelainsblomster.

Forsøgsplanterne var 1. år gennemsnitlig 30 cm i diameter, 2. år 60 cm og da aldeles sammenflydende i lighed med *S. album*.

I Virum var overvintringen kun til 8 point (10 er bedst), og tæppet noget uensartet. I Årslev var det noget nær perfekt. Blomstring i hele juli.

Virum: 3,0 point Årslev: 8,3 point

***Sedum anacampseros* L. »Blå Stenurt«**

Leveret af tysk planteskole. Når det danske navn er anført i citationstegn er det fordi, det jfr. Lange (1958) ikke er fuldt anerkendt.

S. anacampseros er en 20 cm høj staude med nedliggende ± rodslænde stængler, der gerne er nøgne på nederste del, men har grågrønne, kødede, *Echeveria*-agtige, rundt-hjerteformede blade, 2 cm brede og 1,5 cm lange på de yderste 6–7 cm. De kan p.gr. af placeringen virke som rosetter.

Under blomstringen kan standene løftes op til ca. 20 cm højde. De er stærkt hvælvede, tætte, 6–7 cm brede. De enkelte blomster åbner ikke helt, de kun 0,4 cm store knopper er blommefarvet-duggede udvendig; kronbladernes stærke rosa, RHS 54 C, og frugtbladenes farve skimtes.

Væksten hos forsøgets planter ikke god, de ranker sig uregelmæssigt ud til 45 cm i diameter. Planterne ser ikke

rare ud om vinteren og først langt hen i maj viser de tegn på liv. Kun 7 ud af 10 overvintrede i Virum, men alle i Årslev. Den er sikkert bedre på stenbed eller stengærde, hvor fugtigheden kan trænge væk, end på flad jord – især af *Virums* kvalitet.

Virum: 3,6 point *Årslev:* 6,6 point

Sedum caoticolum Praeg.

Leveret af dansk planteskole. *S. caoticolum* ligger nær opad *S. sieboldii*, som den adskiller sig fra ved at have modsatstillede, stilkede blade, der sidder 3 og 3 sammen. Blomsterstandene er lidt løsere bygget og bladbærende. Frugtbladene løber ud i en spids – ikke lige afskåret som hos *S. sieboldii*. Se tegningen nedenfor. Yderligere kan tilføjes, som karakteristisk for *S. caoticolum*, at der fra de ret stærkt forgrenede rodstokke udgår lange, underjordiske forgreninger med smalle, farveløse, skælformede blade. Op fra dette ejendomsmelige rodsystem skyder et stort antal korte (10–12 cm) forgrenede stængler. Der er et 5–7 cm langt blomster- og bladbærende skud i hvert bladhørne.

Helhedsindtrykket af forsøgets planter var en tæt pude af stængler, der bærer gråblå, RHS 191 B (Greyed-Green) kødede blade med mere eller mindre rosa

(purple) mod randene og på stænglerne. Blomsterstanden sidder ganske tæt og er ret flade skærme, 4–5 cm brede. Der er talt fra 80–100 pr. plante af gennemsnitlig 30 cm bredde. Blomstringen falder fra sidst i august til henimod november. Blomsterfarven er RHS 191 A med 186 B overtræk. Alle planter har overvintret, men de er ikke noget værd at se på om vinteren, og de er ikke smukke heller om foråret, medmindre man har afklippet de gamle stængler. Anvendes nok bedst på stenbed og mur, hvor de ikke får det for fugtigt, men deres grå farve skiller sig ikke meget ud fra grålige omgivelser.

Virum: 5,1 point *Årslev:* 9,0 point

Sedum caoticolum 'Robustum'

Fra svensk planteskole. Tiltrukket af Arends i 1960. Ligger som de øvrige *S. caoticolum* nær op ad *S. sieboldii* men er endnu kraftigere end denne.

Sidst i 1976 målte forsøgets planter 65×45 cm i diameter og var 20 cm høje. Stænglerne er som ranker, og der dannes ikke nogen egentlig pudeformet plante. Bladene er tykke og kødede og store, de største f.eks. 5×5,5 cm, grågrøn-rødlige; nærmest blomsterstandene er de kun 3×2,5 cm. Blomsterne er mørkere røde end de andre *S. caoticolum*'s og 3 uger senere eller mere.

Virum: 4,0 point *Årslev:* 5,5 point

Sedum dasypphyllum L.

Fra dansk planteskole. Planterne danner runde, grå-rosa puder af stærkt forgrenede, opstigende stængler med tætsiddende, modsatstillede og ganske små, kødede, ægformede svagt dunede blade. Blomsterstænglerne er 13 cm høje og har større blade, modsatte eller spredte. Blomsterstandene er små, 2,5 cm til 3 cm. De er 2-3-grenede og lånede.

Forsøgets planter dannede først små ret velformede, rundagtige puder, senere blev de mere uregelmæssige og flød sammen til et ujævt tæppe. I foråret 1976 var der store, døde partier midt i tæpperne. Blomsterne er små, kun 0,6 cm i diameter, lysrosa til grå-rosa med stærkere rosa frugtblade. Enkeltvis er de som små stjerner, men når alle planterne er i fuldt flor, er det som en tæt sky. Blomstrer i juli.

Virum: 1,8 point *Årslev:* 5,0 point

S. sieboldii *S. caoticolum*

Bæger- og frugtblade. (*Sepals and carpels*).

Sedum ewersii Ledeb.

Leveret fra dansk planteskole. *Sedum ewersii* hører til *Telephium*-gruppen men adskiller sig fra de fleste af denne gruppens repræsentanter ved, at de ny frembrydende stængler ikke kommer fra knopper ved grunden af de gamle stængler, men fra den nederste del af selve disse stængler.

Planterne er ikke egentlige puder, men snarere en flad kage af et stort antal trinde stængler, hvoraf de fleste ender i en blomsterstand.

Planterne i forsøget var 12–15 cm i diameter 1. år, 2. år 40–60 cm (blomsterne inclusive). Bladene på de blomsterbærende skud er ovale og korsvis modsatte, stængelomfattende, helrandede eller fjernt tandede, kødfulde og blåduggede. Gennemsnitsstørrelsen er 1,8 cm. De øverste blade nærmest blomsterstanden sidder tættere. På de golde skud er bladene ikke stængelomfattende. Blomsterstandene er skærmformede kvaste, tætte, konvekse, endestillede gennemgående 4–5,5 cm i diameter, enkeltblomsterne ca. 1 cm brede. Helhedsindtrykket af farven er efter RHS 186 B–C, støvbærere midt imellem lys og mørk rødpurpur. Stænglerne er rødt anløbne – stærkest nærmest blomsterstandene. Blomstrer fra ca. 20. juli og til ind i september. Det er gammelkendte *Sedum* til stenbede, mur og som kantplante, mendenerheller ikke uegnet som bunddækkeplante, blot man tager i betragtning, at den ikke ses om vinteren.

Virum: 5,3 point *Årslev:* 10,0 point

Sedum ewersii 'Homophyllum'

Leveret fra 2 danske planteskoler som *Sedum homophyllum*, men jfr. Praeger (1967) og Hansen (1972) er det korrekte navn *S. ewersii* 'Homophyllum'. Det er en typisk *S. ewersii*, kun meget lav og kompakt – endnu tættere i væksten end *S. ewersii* 'Nanum' S 76 (se denne).

Forsøgets planter var 1. år 17 cm i diameter, andet år 20–25 cm, velformede, hvælvede med tætsiddende blade. Internodierne er kun ganske få mm. Bladene er køddede, helrandede, ægovale, 1,2×1,8 cm, grågrønne omrent som RHS 191 A. Blomsterstandene er 3,5 cm, farven er RHS 186 B (Greyed-Purple Group). Overvintring er ikke ganske sikker. Planterne havde en bedre vækst i Årslev, hvor jorden – som nævnt i indledningen – var sandblandet. *S. ewersii* 'Homophyllum' kan plantes samme steder som de øvrige *S. ewersii*.

Virum: 6,4 point *Årslev:* 7,0 point

Sedum forstereanum Sm. spp. *elegans* (Lej) E.F.

Warb.,
se under *Sedum rupestre*

Sedum hybridum L. 'Immergrünchen'

Leveret fra dansk, svensk og tysk planteskole. Det tyske plantemateriale fra H. Klose, Lohfelden bei Kasel, var det bedste.

Hvordan man skelner *S. hybridum* fra *S. floriferum* og *S. kamtschaticum* er omtalt under beskrivelsen af sidstnævnte. Se også tegningerne i Bilag 1.

Bedste planter målte 1. år 35 cm i tværmål og det andet år 80 cm. Højden var 13 cm før og 15 cm under blomstringen, der varede fra begyndelsen eller midten af juni og 1 måned frem.

Når planterne er flyttet sammen til store tæpper vil blomsterne, der oprindelig er jævnt fordelt, være stærkest koncentreret mod kanterne. Blomsterstænglerne er rødligt anløbne, blomsterstandene, der er 5–6 cm brede og består af 1,5 cm store enkeltblomster, virker mere rengule end øvrige *Sedum* af nær samme type trods det, at de er RHS 9 A ligesom disse. Det røde islat, som præger de andre, er kun svagt til stede i bægerets yderste spidser. Det ellers friskgrønne og vintergrønne løv (se formen på tegningerne i Bilag 1) kan blive rødligt efter længere tørkeperioder. Anvendes som bunddækkeplante og på stenbede.

Virum: 3,8 point *Årslev:* 9,3 point

Sedum kamtschaticum 'Variegatum'

Leveret af dansk planteskole. Det er en ensartet, velformet sort med hvidbrogede blade på grågrøn bundfarve. Det virker pynteligt og roligt. Blomsterstandene er som hos arten i form og farve, RHS 12 A, men er blot lidt mindre, gennemsnitlig 4 cm i diameter med enkeltblomsterne knap 1,5 cm. Planterne er i det hele taget lidt mindre vækstkraftige som så ofte for brogetbladede varieteter.

Højden hos forsøgets planter var 18 cm under blomstringen, plantediameteren 40 cm i andet år. Frugtstandene er rødlige og klæder planterne godt. I oktober er de blevet brune og mindre pæne og bør da nok klippes af, ellers skæmmer de blot til foråret. Anvendes som *S. kamtschaticum*.

Virum: 6,8 point *Årslev:* 9,0 point

Sedum lydium Bois., Mos-Stenurt

Leveret af dansk planteskole. Det er en ganske lav (5–6 cm høj) stedsgrøn *Sedum*, der efterhånden breder sig til større, lysgrønne tæpper, der oftest har partier med rødt anstrøg. Stænglerne, der er rodsående forneden, er fint forgrenede og tæt besat med 6–7 mm lange, trinde, siddende blade, der i skudspidserne danner hoveder. Blomsterstandene 1,5–2,5 cm brede og flade sammensat af 4 mm store først hvide, senere hvid-rosa blomster, hvis frugtblade bliver stærkt rosenrøde. Støvbærerne er mørke.

Både i *Virum* og *Årslev* har planterne bredt sig voldsomt bl.a. ved fuglenes hjælp. Små klynger er »priklet« ud overalt i mellemrum og udenom og også ind i tilstødende parceller med andre *Sedum*. Anvendes som bunddække på steder, hvor sidstnævnte gene ikke spiller nogen større rolle. Blomstrer fra midt i juni eller først i juli og højst 1 måned.

Virum: 5,5 point *Årslev*: 4,7 point

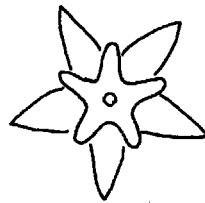

Diagram af blomst og rids af bladform hos *S. middendorfianum*

(Diagram of flower and shape of leaf from *S. middendorfianum*)

Sedum lydium 'Glaucum'

Leveret af dansk planteskole. I de fleste forhold er *S. lydium 'Glaucum'* som arten, men løvet er – som navnet i øvrigt angiver – grågrønt, målt til RHS 191 B-C og i øvrigt meget nydeligt til de små, hvide stjerneblomster med det svage rosa skær mod midten. Tæppet er ligeså ujævnt som hos arten og af samme årsag, men helhedsvirkningen er alligevel ganske god – og især meget god i *Årslev* – alt andet lige! Denne sort konkurrerer med *S. dasypyllosum*. Se beskrivelsen af denne foran i beretningen.

Virum: 3,8 point *Årslev*: 5,0 point

og 20 cm høje under den meget store blomstring fra først i juli. Standene faste, flade, 6–8 cm i diameter med enkeltblomsterne 1,5 cm, RHS 12 A, en gul farve der findes hos mange *Sedum*. Frugtstandene rødlige og meget kønne, så planterne er attraktive langt udover blomstringsperioden. Det smalle, mellemgrønne løv giver planterne et lettere præg, end de øvrige tilhørende samme gruppe. Måske ikke aldeles hårdfør hos os – muligvis er dog angreb af knoporme medskyldig i et vist udfald blandt de danske og hollandske planter.

Virum: 8,0 point *Årslev*: 5,0 point

Sedum middendorfianum Maxim. 'Diffusum'

Således betegner Praeger (1967) den, men jfr. Zander (1972) kaldes den *S. kamtschaticum* Fisch. et Mey. var. *middendorfianum* (Maxim.) T. B. Clausen. Handelsnavnet er efter Hansen (1972) det samme som Praeger's og vi benytter det samme.

S. middendorfianum ligger nær op til *S. ellacomianum* og *S. kamtschaticum*, men bladene er betydelig smallere end hos nogen af disse (se Bilag 1) og tegningen ovenfor. Der er også anden forskel, men denne er lettest at kontrollere.

'Diffusum' har endnu smallere, næsten linieformede blade end artens og få – højst 4 – skarpe tænder.

Der blev indsendt plantemateriale fra både dansk, tysk og hollandsk planteskole. Det tyske var det bedste. Velformede, hvælvede puder, der 2. år var 40 cm brede

Sedum obtusum hort. non A. Gray,
se *Sedum oreganum* Nutt.

Sedum oreganum Nutt. (*S. obtusatum* hort. non A. Gray)

Fra 2 danske planteskoler og 1 hollandsk. Det hollandske plantemateriale var det bedste.

Det er en lille, krybende art, glat og mørkgrøn med rødlig-brune toner på blade og stængler. Bladene er meget kødede, spatelformede, tætsiddende så skud-

spidserne danner små rosetter. Ældre planter danner flade mætter – hos os varierende 25–45 cm i diameter og 10–15 cm høje med blomster. Blomsterstænglerne er rødlige, 10 cm høje med spredte grøn-røde blade og 3–4 cm brede, flade stande af tætsiddende RHS 12 A (gul-orange) blomster, 1,2–1,5 cm i diameter. De rødlige blade ses lidt mellem blomsterne i standen.

Blomstrede i forsøget fra ca. 30/6 til 8/7 og mest i randen den anden sommer, i det hele ikke særlig kraftigt. Planterne tilbøjelige til at dø væk i midten – i hvert fald efter så tør en sommer som i 1975 og efter et sent og temperaturmæssigt omskifteligt forår som det i 1976.

Virum: 3,9 point *Årslev*: 7,3 point

Sedum populiferum Pall.

Leveret af dansk planteskole. Denne art ligner ingen anden *Sedum* i forsøget, den er halvbuskagtig med bløde, bøjelige grene, der i stort antal udgår fra grunden.

I første vækstår var de 60 cm brede, 2. år rankede de ud på 70–80 cm. De noget kødede blade varierer i størrelse fra 5×3,5 cm for de nederste på planten og 2×2 cm og mindre jo nærmere blomsterstanden de sidder. Formen ses af skitsen nedenunder. Farven er ret frisk grøn og planten kan godt flygtigt minde om Ny Zeelandsk Spinat før blomstringen.

Det er en meget kön *Sedum* under blomstringen, der er meget stor. Hver stjerneblomst er 1,3 cm i diameter, hele standen forgrenet og 10 cm bred. Begynder omkr. 20. juni og varer en lille måned. Farven er hvidlig. Efter afblomstringen vælter rankerne ud til siderne, løvet gulner og slutresultatet er ikke videre appetitligt. 7 af 10 planter overvintrede i *Virum*. Heller ikke god i *Årslev*. Kun for liebhavere.

Virum: 4,5 point *Årslev*: 3,5 point

Blad af *Sedum populiferum*

Sedum reflexum L.,

se *S. reflexum* 'Elegant' S 76 under de anerkendte sorter.

Sedum rhodiola

Indsendt af dansk planteskole. Zander (1972) henviser den til *Rhodiola rhodantha* (A. Gray) Jacobs (*Sedum rhodanthum* A. Gray) og Praeger (1921 og 67) taler om en Section I. *Rhodiola*, og nævner herunder *Sedum rhodanthum* A. Gray.

Den fremhæves af ham »for sin abnorme blomsterstand, der danner en tæt klase, noget meget usædvanligt for slægten«. Han anfører også, at blomsten er rosefarvet og bladene smalt aflangt formede og sædvanligvis tandede nær spidsen. Bortset fra blomsterfarven, der altså efter dette skulle være rosa men hos vores planter er gule, så passer beskrivelsen ganske.

Planterne er kompakte, ca. 17 cm høje og 28 cm brede i 2. forsøgsår. Mange grene udgår direkte fra den ældste del af rodstokken, og de er ikke forgrenede. Bladene kødede, grågrønne, RHS 191 B-A, de er modsatte og tætstillede samtidig – som ovenfor nævnt – svagt tandede nær spidsen. Ikke helt hårdfør, kan rådne i fugtige efterår. Kun set i *Virum*. For liebhavere.

Virum: 4,5 point

Sedum rupestre L.

Leveret fra dansk planteskole under dette navn, som nok vil være svært at udrydde. Det korrekte botaniske navn er ellers *S. forstereanum* Sm. ssp. *elegans* (Lej.) E. F. Warb. (Hansen 1972). Jfr. Zander (1972) er det *S. forstereanum* Sm. ssp. *elegans* (Lej.) E. F. Warb. (*S. rupestre* L. p.p., *S. elegans* Lej.). Praeger (1921 og 67) kaldte den for *S. reflexum* var. *Forsterianum* og beskriver den som »a slender green form with inflorescence rather round-topped instead of flat ... and the green forms were all of small size, and so far agreed with *Forsterianum* – but the character was not constant».

Alle 20 planter fordelt i *Virum* og *Årslev* har den således beskrevne habitus.

Forsøgets planter målte gennemsnitlig 1. år 22 cm i diameter, 2. år 50 cm for de bedste. Før blomstringen var de 10 cm og under denne 25–30 cm høje. Løvet grågrønt – tidligt forår både gråt og rosebrødt ligesom for *S. reflexum* 'Elegant' flest. De slanke blade er 1,6 cm lange og knap 0,2 cm brede – hvert godt skud ender i et tæt hoved. Men det mest karakteristiske: Blomster-

standene, 4 cm brede – er kuglerunde med helt tætte klynger af runde knopper. Det grågrønne bæger når halvt op om knopperne. Ved knoppernes udfoldelse er farven den sædvanlige RHS 12 A. Blomsterstænglerne er svagt rosa. I forhold til *S. reflexum* 'Elegant' er blomstringen ikke så stor og mest i randen af planterne. Måske gør den mindre blomstring den bedre egnet som bunddækkeplante.

Virum: 3,4 point *Årslev*: 4,3 point

bladhjørnernes, hver enkelt blomst 1 cm. Farven betegnes gerne som rosenrød men er RHS 67 A–D der er nuancer af rødpurpur. Blomstringen er sen og lang, enkelte år fra sidst i juli og september ud, andre først fra langt hen i august og ind i oktober.

Planterne i forsøget udvikledes fra 50 cm bredde til 60 cm året efter og var begge år 15 cm høje mens de blomstrede. I forsøget stod de alle i fuld sol, men de tåler halvskygge. De er ikke helt hårdføre, men dæknings, der ellers anbefales, er ikke praktiseret.

Til stenbed, som kantplante eller til større flader og – som nævnt – som potteplante.

Virum: 7,5 point *Årslev*: 7,8 point

***Sedum sexangulare* L. (*S. miti* Gileb., *S. boliniense* Loisel)**

Denne navngivning både i overensstemmelse med Praeger (1921 og 67) og Zander (1972). Praeger siger, at den på afstand minder om *S. acre*, men er mindre i blomsterne og især i løvet, der er linieformet og arrangeret i 6-rækiske spiraler (deraf navnet), hvor *S. acre*'s er modsatstillede, taglagte og nærmest trekantede. Løvmæssigt ligger den nærmest ved *S. lydium*.

Det er en kun 8–10 cm høj (12 cm under blomstringen) vintergrøn *Sedum*, der danner store, friskgrønne tæpper. 1. år eksempelvis 40 cm brede og 2. år 60–70 cm. Stænglerne er krybende og forgrenede, og der er mange golde skud. Blomsterstandene er flade ofte 3-grenede kvaste, 3,5–4,0 cm brede, og enkelblomsterne knap cm-brede stjerner, RHS 7 A – hvilket er en næppe skelnelig nuanceforskell i grønlig retning i forhold til *S. acre*'s 9 A. De blomstrer fra sidst i juni og mere eller mindre jævt hen mod september. 2. år mest randblomstrende. Meget bedre i Årslev end i Virum. Samme anvendelse som *S. acre* og *S. lydium*.

Virum: 3,8 point *Årslev*: 8,3 point

***Sedum spathulifolium* Hooker.** Pudret Stenurt Leveret af dansk planteskole. Karakteristisk for *S. spathulifolium* er de tætte klynger af ret løst byggede rosetter, hvis blade er spatelformede og ca. cm-lange og halvt så brede. Bundfarven i bladene er grågrøn-dugget og i nogle af rosetterne er halvdelen af hvert blad stærkt rødlig tonet i en nuance, der er RHS 186 A–B. De kun 1 cm høje, rodslændende stængler bærer mange rosetter i forskellig størrelse.

Blomsterstænglerne er 8 cm høje, oprette, 6–7 cm brede, flade, tætte og lidt forsænkede mod midten ved afblomstringen. Farven RHS 12 A, gul. Det er de rødlig-tonede rosetter, der er det interessante ved *S. spathulifolium*. Planterne rådner let under overvintringen. Når planterne at blive et par år er de gerne i dette stadium kun blomstrende mod randene. Til stenbede. Meget ringe i Virum, bedre i Årslevs sandblandedejord.

Virum: 0,1 point *Årslev*: 5,0 point

***Sedum sieboldii* Sweet**

Leveret af dansk planteskole. Minder vel mest om *S. ewersii*, men er grovere i alle dele end denne. Fra de gulerodslignende rødder kommer der mange, ugrenede, runde, glatte, rødlige stængler, der ikke er rodslændende.

Væksten er køn bl.a. fordi stænglerne er overhængende. Dette ses særlig tydeligt, når arten anvendes som potteplante.

Bladene sidder 3 og 3 i kranse, er siddende, skjoldformede, hvælvede og med et stærkt vokslag, grågrønt, RHS 191, men rødlige anløbninger og rødlige rande. De mæler 1,5×2,5 cm. Blomsterstandene er kompakte, 5 cm i diameter for de endestillede og kun 2,5 cm for

***Sedum spathulifolium* 'Capa Blanca'**

Leveret af dansk og hollandsk planteskole. Adskiller sig fra arten ved de grå-hvide, sølvagtige, små rosetter i stort antal. Forekommer noget *Echeveria*-agtige. 1. års-planterne var 20 cm store og næste år 35 cm. De enkelte bladrosletter 2 cm i diameter. Blomsterstandene på rødlige, bladbærende stængler er 3,5–4,0 cm i diameter med enkeltblomsterne 1,1 til 1,4 cm. De er af farve RHS 13 A – lidt mere gulgrønne end den sædvanlige *Sedum*-farve. Støvbærerne er rent gule, frugtbladene grønlige.

Allerede det andet år blomstrede planterne næsten udelukkende i kanterne, men i det hele var blomstringen især i Virum meget uensartet. Kun 5 af de 10 forsøgsplanter var rigtig veludviklede, og det var dem af hol-

landsk oprindelse. Bedre i Årslev muligvis p.gr. af sandblandingen af bedets jord. Er planterne veludviklede, er de både kønne og interessante.

Anvendes på stenbed, i mur og også på flad jord, om den blot ikke er for fugtig.

Virum: 3,6 point *Årslev*: 7,6 point

Sedum spathulifolium 'Purpureum'

Leveret fra dansk planteskole. De enkelte bladrosetter er lidt større end hos 'Capa Blanca'. Over det grå vokslag er der et rødviolet overtræk – kraftigt mod bladramdene. Rosetterne er ret løst byggede og rundtigte af form. Blomsterstandene er sammensat af 4-5 kvaste og kan måle 8 cm i diameter. Farven er også hos denne sort over i det grønlige-gule, men en streg lysere end hos 'Capa Blanca', RHS 13 B.

I 1975 var der kun 1-5 stængler pr. plante, og overvintringen i 1976 var dårlig især i Virum. Forholdene i Årslev har passet planterne bedre.

Anvendes som de andre *S. spathulifolium*.

Virum: 1,5 point *Årslev*: 5,0 point

Sedum spurium M. B. Rød Stenurt

Fælles for alle *S. spurium* er, at de er vintergrønne (næsten stedsegrønne), krybende og så hurtigtvoksende, at de på et år med planteafstand 50 cm vil flyde sammen til sammenhængende tæpper. Stænglerne er runde, ru og rodslænde – i hvert fald på nederste del – og med runde bladlar. Bladene er modsat stillede, kødede, kileformede til omvendt ægformede, rundtakkede i øverste halvdel og de sidder på ganske korte stilke eller er siddende. I øvrigt er de forsynede med randhår. På de golde skud er bladene taglagte d.v.s. der er kun få mm internodier.

Blomsterstandene er endestillede, tætte og flade og sidder i skærmformede kvaste med løvblade helt ud i kvastene. Formen bliver konkav, når de sætter frugt. Blomstrer i juli og august.

Sedum spurium 'Splendens'

Leveret fra 2 danske planteskoler. Fra begge leverandører er de af samme blomsterfarve og løvfarve, men ikke af samme kvalitet.

Når man har *S. spurium* 'Purpurteppich' og *S. Spurium* 'Schorbusser Blut', der begge blev anerkendt med S 76 i sortsforsøget (se foran under Anerkendte arter og sorter, synes man, at 'Splendens' kan undværes. Men blomsterfarven er lysere end hos disse og lidt mørkere end hos arten: RHS 63 B, nærmere betegnet en lidt grumset rød-purpur med mørkere frugtblade og

støvknapper. Bægerbladene er også lidt lysere grønne end hos de andre.

Manglerne ved sorten ligger måske i den lidt løsere vækst og den noget svingende blomsterrigelighed – stor hos nogle planter, mindre hos andre. Det ene hold forsøgsplanter blomstrede f.eks. stort i 1975, og var særlig stor og god i *Virum*.

Virum: 8,4 point *Årslev*: 3,7 point

Sedum stoloniferum S. G. Gmel. (*S. ibericum* Stev., *S. hybridum* Urv. non L.)

Leveret fra tysk planteskole. Det er på det nærmeste en mini-*spurium*, der da også botanisk ligger meget nær til *S. spurium*. Praeger (1921-67) har den da også som synonym.

S. stoloniferum er krybende, halvstedsegrønne, 9 cm høj uden og knap 17 cm med blomster. Planterne måler 40 cm 1. år og 70 cm 2. år og hele parcellen forekommer at være et eneste tæppe. Løvet er rhomboidt – spatelformet, lysgrønt (2×1 cm). Stænglerne er rødlige. Blomsterstandene 2-2,5 cm kvaste med ca. 3 forgreninger, hver hvid-rosa blomsterstjerne er 0,8 cm. Støvknapperne er stærkere rosa. Blomstrer fra sidst i juni og juli ud.

Frugtstandene er meget skæmmende og arbejdet med at fjerne dem uoverkommelig stort. Den er ikke meget værd – heller ikke – det store tæppe til trods – som bunddækkeplante.

Virum: 2,5 point *Årslev*: 4,0 point

Sedum tatarinowii Maxim

Leveret af dansk planteskole. Kun prøvet i *Virum*.

Det er en helt glat *Sedum* med talrige énårige stængler meget mørk rødt anløbne. De står som fine buer fra midten ud til de 8-10 cm store blomsterstande, der tynger dem nedad, så der er en bred bræmme af blomster i randen. Bladene er kødede, små, grågrønne med røde anløbninger og stærkt tandede i yderste del. Den ret flade blomsterstand er stærkt forgrenet, enkeltblomsterne er fintformede, spinkle stjerner på mørkrøde stilke, knap cm-store, hvid-rosa – men i stort antal forekommer den rosenrød. Bægerbladene kødede, spidse og lysgrønne, frugterne røde.

De 5 planter i *Virum* målte 2. år ca. 40 cm og var 12 cm høje. De overvintrede alle, selv om fuld hårdførhed betvivles. På grund af vækstformen kan den virke lidt bar i midten sidst på sommeren.

Til lun plads, hvor fugtigheden ikke er for stor. Liebhaverplante.

Virum: 1,8 point

Summary

35 species and varieties of *Sedum* were tested for trueness to type and quality of growth. The following qualities were noted: Time for sprouting, beginning and end of flowering season, height and width of the plants, size of flowers, habit of growth, wintering and general durability towards the weather. Furthermore, a colour determination was made of both the flowers and the leaves.

According to normal practice when judging perennials in variety trials, points from 1–10 (10 for the best) were given for growth, shape and colour of the flowers and the leaves, number of flowers and general impression of the plants.

An average of all these points was calculated for each species and variety and the highest rated ones were approved with an S (marking State) and a number indicating the year when the trials were concluded.

It has, however, lately been common practice in these trials to select a »standard assortment« among the species and varieties with the highest points. In this case the judging committee (nurserymen, plantdealers, advisers etc.) was of the opinion that the need for *Sedum* is covered by 3 species and 5 varieties.

This means that the committee approved 8 species or varieties and recommended one species and marked one variety as of interest for fanciers.

The approved species and varieties

***Sedum ellacombianum* S 76**

Delivered from both a Dutch and a Swedish nursery as *S. kamtschaticum* 'Ellacombianum' such as named by Zander (1972). Hansen (1972) and Praeger (1967) named it *S. ellacombianum*. The latter author separates it distinctly from *S. kamtschaticum* by the characteristics to be seen in appendix 1, but also by its rootstock, which is very branched upwards and prolonged downwards into one or more thick taproots.

The stems are arising numerously in the spring from the old shoots.

The plants form wellshaped hemispherical tufts. Every shoot ends in a 5–6 cm broad inflorescence. In this inflorescence there will be small leaves. The flowers are 1.2 cm across with *S. kamtschaticum* being 2.0 cm. The colour of both *S. ellacombianum* and *S. kamtschaticum* is RHS 12 A (Yellow Group) but by *S. ellacombianum* without the red component. This makes the colour effect more bright. The plants in the trial were measured to be 45 cm in diameter and the second year 70 cm. In full flowering the height in the middle of the plants was 22 cm. The very rich flowering took place from the middle of June and almost on to August. During the last period both flowers and fruits appear at the same time. It is a very showy plant for the rockgarden, walls and for plain ground in full sun. The hardiness is satisfactory.

Virum: 8.7 points *Årslev*: 9,3 points

***Sedum ewersii* 'Nanum' S 76**

Delivered from a Danish nursery. *S. ewersii* 'Nanum' is lower and more compact than the species, which the name of the variety also indicates.

The leaves, 1.7 cm in diameter, sub-opposite, fleshy, nearly circular, sessile, and the colour RHS 138 B, greyed green, with a reddish touch at the margin and a little part of the blade. Also the stems are reddish. The terminal inflorescence is a dense umbellate cyme 4.0–4.5 cm in diameter. The flowers 0.7 cm and the general impression of the colour is RHS 55 B-C, a rosy colour which the HCC-system calls Neyron Rose.

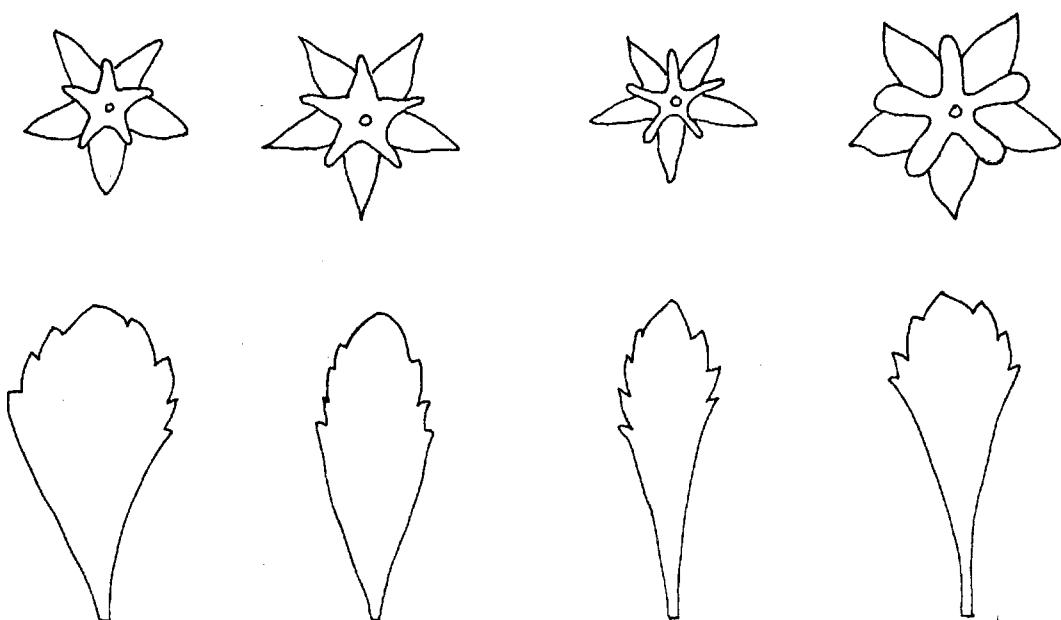
It is a very attractive variety of *Sedum ewersii* with its regular formed quite circular plants. The first year measured to be 24 cm across, the second year to 50 cm. The height 8–10 cm before the flowering and during the flowering 15 cm. With a distance of 50–60 cm between the plants, they will form a continuous carpet in 2–3 years.

In years with a wet weather the leaves may become yellow and tend to decay, but in the dry summers of the trials, the plants were in a very fine condition. The only real drawback by choosing *S. ewersii* and its varieties is, that they are decaying in the winter and are a little late in sprouting in the spring, but it is absolutely worth waiting for. The flowering time is August and a part of September.

For rockgardens, walls and as a ground covering plant.

Virum: 8.0 point *Årslev*: 10.0 points

Appendix 1. Diagrams of flowers and shape of leaves – partly after Praeger (1967). The leaves from the flowering shoots. Scale 1:50

Sedum ellacombianum is distinguishable from *S. kamtschaticum* by having distinct broader leaves, always crenate and of a light green colour. Sepals $\frac{1}{3}$ (instead of $\frac{1}{2}$) of the length of the petals of *S. kamtschaticum*. Stems, leaves, flowers and fruits without red coloration.

Sedum kamtschaticum is distinguishable from *S. ellacombianum* by having narrower leaves, which are serrate and dark green. Sepals $\frac{1}{2}$ the length of the petals versus $\frac{1}{3}$ for *S. ellacombianum*.

The flowers are 2 cm across where those of *S. ellacombianum* are 1.2 cm. There are red colorations on both stems, flowers and especially on the fruits.

Sedum floriferum is distinguishable from *S. kamtschaticum* by the shape of sepals, which are linear (not wide at the base). The flowers are smaller in all parts.

It is difficult to discern it from *S. hybridum* because its leaves also are linear but they are broader. *S. floriferum* is distinguishable from both *S. kamt.* and *S. hybr.* by its tendency to produce many short axillary, floriferous branches. Red coloration in all parts of the plant.

Sedum hybridum. Distinct differences can be seen in the drawings.

Characteristic is also its production of numerous barren shoots and the creeping growth habit and woody rootstock. The stems have a weak red tint, the leaves can be reddish in the incisions and the flowers are only reddish in the tip of the sepals. The fruits often quite green.

Other differences: See the descriptions of every single species and varieties on the following pages.

Sedum floriferum 'Weihenstephaner Gold' S 76
Delivered from 3 nurseries. The plant material from H. Klose, Lohenfeld by Kassel, was of the highest quality. It is difficult to distinguish *S. floriferum* from *S. kamtschaticum*. It is close to *S. kamtschaticum* in its sepals, which are linear or oblanceolate – not wide to the base as *S. kamtschaticum* (Praeger 1967). See appendix 1. To this can be added that the stems have a touch of reddish but not so dark a shade as *S. kamtschaticum*. The flowers are yellow green with red anthers long before maturity. The buds are reddish outside and the fruits are also red. The leaves are numerous and narrow (see the drawings).

S. floriferum 'Weihenstephaner Gold' is a remarkable variety both for the rockgarden and suitable as a ground covering plant.

The plant material from H. Klose measured the first year 60 cm in diameter and was 18–20 cm high during the flowering which was very great – the average being 50 inflorescences per plant the second year. The colour is a pure yellow, RHS 9 A, more pure yellow than for the species. Every inflorescence measures 6–10 cm. To secure good flowering the plants must be replanted every 4 years. The variety is quite hardy.

Virum: 7.2 points *Årslev*: 9.0 points

Sedum kamtschaticum S 76

Delivered from 2 Danish nurseries. The plant material was of high quality. 2 plants which were especially characteristic and well developed were marked as motherplants.

S. kamtschaticum is distinguishable from *S. hybridum* by not having barren stems, creeping habit and laxer inflorescences. It has larger flowers, broader sepals at the base (not linear) and stellate (not semi-erect) fruits such as *S. hybridum* (Praeger 1967).

The leaves of *S. kamtschaticum* are dark green whereas the leaves of *S. hybridum* are light green. The flower diameter is 2 cm against 1.5 cm. From *S. ellacombianum* it differs by having dark green-reddish stems and red fruits. Also the shape and the size of the sepals are crucial differences. See the drawings in appendix 1.

The plant in the trial were 30 cm broad the first year and 60 cm the second year, 25 cm during the flowering time. The flowering was very great – just as for *S. floriferum 'Weihenstephaner Gold'*, 50 inflorescences per plant. It flowers from the first of June and throughout July. The inflorescences are 6–7 cm across, the single flowers 2 cm and the colour RHS 12 A – a little to the orange side near to reddish. The buds are reddish outside – a very fine play of colours.

It is a beautiful and showy *Sedum* both during flowering and fruiting, nice to be planted in rockgardens,

among other perennials, on walls, in the foreground of shrubberies, as single plant or many plants together. It is also attractive as a ground covering plant.

Every plant will keep its arching shape even when all the plants run together in a carpet. The fruits are decorative for a long time, but late in the year they dry and become brown. If possible, they should be cut off. It is quite hardy.

Virum: 9.6 points *Årslev*: 7.0 points

Sedum reflexum 'Elegant' S 76

Delivered from a Danish and a German nursery. The Danish plant material was the best. The species, *S. reflexum* L. belongs to the *S. rupestre*-group, but is distinguishable from the other members of this group by having creeping stems and terete leaves, whereas the leaves of *S. rupestre* are flat on face. Both *rupestre* and *reflexum* have sub-globular and drooping inflorescences. When in full flower they are upright, convex and nearly flat. The fruiting inflorescence cup-shaped.

S. reflexum 'Elegant' have all the above mentioned characters in a more »elegant« way. It is forming loose evergreen mats of shoots with many apical nearly terete leaves a little crowded and greyed-green, nearest RHS 191 A–B, but with a weak rosy touch at the end of the shoots. They can be quite rosy in early spring before they reach their full height, which is 25–30 cm during the flowering and 15 cm before.

In the trial the plants broadened the first year – up to 40 cm – the next year 70 cm. The flowering was enormous both in 1975 and 76. The yellow, RHS 12 A, inflorescences varied in size from 2–4.5 cm across. When warm and calm weather during the summer seasons the many shoots stand upright and resembles of sea anemones. In stormy weather and rain they turn over and look untidy. The flowering is early but in some years it stops already in June – in other years it continuous the whole of July and a part of August.

Wintering is not quite stable, but it is mostly the inner and eldest part of the plants which die. Replanting every 3 years is recommended. Can be planted solitary on places where other *Sedum* are planted out is especially good for greater plains, even if it does not wear too well.

Virum: 7.0 points *Årslev*: 9.7 points

Sedum spurium 'Album Superbum' S 76

Breeder: Arends (1935). Delivered from 1 Danish and 1 German nursery. The plant material was of equal quality.

This variety is very old in Danish gardens.

The whole plant is of a light colour, stems and leaves

light green to yellow green, RHS 146 (Yellow-Green Group). The flowers are at first white, but shortly after they get a rosy touch. The anthers at the early stage are red-brown, later black-brownish. The inflorescences average 7-8 cm across, the single flowers are 2 cm large »stars« with light green sepals. The fruits reddish, erect and with spreading beaks.

The plants in the trial measured the first year 40-45 cm across, the second 8-10 cm and during the flowering 17-20 cm. There were flowers throughout July.

S. spurium 'Album Superbum' very often has only few flowers and according to the above mentioned this is regarded as a virtue. See more about its application in the section: Anvendelse. It is an eminent ground covering plant also in large areas as compensation for lawns.

Virum: 9.1 points *Årslev*: 8.3 points

***Sedum spurium* 'Purpurteppich' S 76**

Breeder: Benary (1933). Delivered from 2 Danish and 1 Dutch nursery. The plant material was not quite of the same colour. The material for propagation was taken from the most well developed plants with the most dense homogeneous growth and the most red colour in all parts.

The plants in the trial measured the first year 40 cm across, 2nd year 60 cm and the height during the flowering time was 15 cm. The flowering was enormous from the 30th of July until late August. The leaves in the barren shoots have red margins and has a touch in part of the blade and on the lower side. In the flowering shoots the leaves can be quite red. The same holds for the pedicels. The red colour is nearly RHS 186 A and 185 B (Greyed-Purple Groud) but can best be indicated as liverred. The inflorescences are 5-6 cm across, dense and with many cymes. The single flowers are 2 cm across. The colour deeply purple-red but if a single flower is analysed, it is of a more light colour. The upper side of the petals is RHS 64 B-C (a little in the lilac direction). The last apply especially for the main nerve. The lower side is streaked in the same colour. The colour is not uniformly distributed. The pistils are nuanced in 57 C-B and the filaments are 63 A and dominates together with the black anthers the middle of the flower. It is however impossible to characterize the colour precisely.

The effect is fantastic especially in a mass planting. One must however be aware of the surroundings – houses, shelter trees, shrubs and other plants – so that they can be in harmony with the very special red colour of this *Sedum*. Together with for instance Coniferae or Bamboo there are no problems. It is fully winter hardy and endures some moderate traffic.

Virum: 8.1 points *Årslev*: 7.3 points

***Sedum spurium* 'Schorbusser Blut' S 76**

Breeder: Schütt (1935). Delivered from 1 Dutch and 1 German nursery. The Dutch plant material from Spijker, Hillegom, was the most homogeneous and of the best colour of the flowers. The plants in the trials measured the first year 40 cm across, the second year 50 cm, and the height during the flowering season was 15-17 cm. The flowering lasts from the first of July to the end of August and is followed by a reddish fruit setting.

The inflorescences 6-7 cm across, the single flowers 2 cm. The flower colour is not darker than by 'Purpurteppich' – as told in plantcatalogues and books of perennials for example Jelitto/Schacht (1963) and Krüssmann (1967). The reason for this misinformation may be that the flower colour of *S. spurium* 'Schorbusser Blut' appears darker on the background of its green leaves than 'Purpurteppich'. However, one flower picked out for RHS colour examination will give similar result for the two varieties in question.

It is a most valuable variety just as the 2 above mentioned *S. spurium* and for the same purpose.

There is absolutely a need for both 'Purpurteppich' and 'Schorbusser Blut' because of the different colour of their leaves.

It is necessary to select mother plant material. Otherwise plants with more or less reddish/green leaves will be the result.

Virum: 7.0 points *Årslev*: 7.3 points

***Sedum acre* L. ***

Delivered from 2 Danish nurseries. The plant material was quite outstanding in both cases. *Sedum acre* is a native plant of Denmark on dry slopes, stony fences, on sandy soil and down (Rostrup and Jørgensen 1961). It is a small light green creeping *Sedum* forming evergreen mats, 5 cm high without flowers and 10-12 cm with flowers. Leaves alternate, imbricate, light green, smooth, ascending, ovoid-triangular, blunt, 0.5×0.4 cm wide at base. They have an acid taste. (Hence the name: *Acid Sedum* = »Bidende Stenurt« in Danish).

S. acre is distinguishable from *S. sexangulare* by shape of leaves, which by the latter are linear and with bigger flowers. The flowers are placed in short, 2-3 branched cymes, they are of a luminous yellow colour, RHS 9 A, and 1.2 cm across with yellow anthers and yellow green pistils.

The 2×5 plants, which was planted 50×70 cm covered the second year 2×2 m. The number of flowers was so great, that the leaves nearly was invisible. The flowering time lasts from the middle of June and a part of July. If a dense carpet is wanted, this *Sedum* is the right one to choose, but it is not fit for traffic. It grows quite as well in a light as in a heavy soil.

S. acre was found worthy for recommendation, marked with a star.

Virum: 9.0 points.

***Sedum caoticolum* 'Lidakense' Li.**

Delivered from 1 German and 1 Dutch nursery. 'Lidakense' is regarded as a clone of *S. caoticolum* (Jelitto/Schacht 1963). It differs from the species by having more strongly coloured leaves, a difficult bluish-purple to characterize! The ground colour is RHS 191 A (Greyed-Green-Group) with a cover of 186 B (Greyed-Purple-Group). The colour of the flowers is the same as *S. caoticolum*'s RHS 66 C – not quite even rather a little spotted.

When 2 years old the plants in the trials were 40 cm across and 12 cm high without flowers.

The inflorescence, 5-6 cm in diameter, a terminal, flattish, umbellate cyme. All *S. caoticolum* are late flowering e.g. until late of October.

To be planted in rockgardens, but also gets a vigorous growth on plain ground as in the trials. When this variety has not been approved in spite of its many good qualities it is partly because not all plants get such a bright colour of leaves as in the trials. It was consequently named: a variety for fanciers.

Virum: 3.1 points *Årslev*: 8.0 points

Litteratur

- Bailey, L. H. (1968): Manual of Cultivated Plants (Tenth Printing). The MacMillan Comp., New York. 1116 s.
- Hansen, Richard (1972): Namen der Stauden. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart. 56 s.
- Jelitto, Leo und Wilhelm Schacht (1963): Die Freiland-Schmuckstauden L. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart. 544 s.
- Krüssmann, G., W. Siebler, W. Tangermann (1970): Winterharte Gartenstauden. Verlag Paul Parey, Berlin und Hamburg. 485 s.
- Lange, Johan (1959): Ordbog for Danmarks Plantnavne. Ejnar Munksgaard Forlag, København. 839 s.
- Praeger, L. R. (1921): An Account of the Genus *Sedum*; Journ. RHS 46: 1–314. Neudruck 1967. Cramer J., Lehre, Germany. 314 s.
- Rostrup og Jørgensen (1961): Den danske Flora. Gyldendals Forlagstrykkeri, København. 561 s.
- The British Colour Council in Collaboration with The Royal Hort. Soc.: HCC = Horticultural Colour Chart (1941).
- The Royal Society, London (1966): RHS Colour Chart.
- Zander, R. (1972): Handwörterbuch der Pflanzennamen, Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart. 744 s.

Manuskrift modtaget den 29. november 1977.